

IV. évfolyam, 80. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Égycsák szám ára - - - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
esztortók reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1908. ==
október 4. vasárnap

Szerkesztőség és kisközhivatal:
Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi iré-
szét illető közlemények intézendők
ilyen közleményeket és megkeresé-
seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

BÜSZKE GYÁSZ.

(R) Szállja meg szívünket a büszke gyász, ha Clio kürtje harsan: „Október 6.”...

Mennyi gyász, mennyi kínos szenvedés! Mennyi köny és mennyi honfivér! Mennyi büszkeség és mennyi gyálat!

Mennyi tartalom e két kis szóban! Megnyílnak a sírok és rég letűnt idők hősei jönnek a földre, hogy ékebben beszéljenek némaságukban, mint a mának időparányába ékelt legbeszédebb ajkak. Hogy szítsák a lángot, az éltetőt, a dicsőt. A lángot, mely mint a nemzet hallhatatlan lelke vibrált Tyrtaeusunk bűvös énekében és Kosuth szövegében. A lángot, mely szüntelen lobogott a harc zajban, ragyogott szuronyaink hegyén, égett, mint a dicsőség glóriája, a kiontott vér szentelt párájában és végre lobogott a tizenhárom vértanú utolsó mosolyában. A lángot: a hazaszeretet, a nemzeti becsület ősi lángját...

Szabad eszmék dicső, nagy korának napsugára, mely ledöntéd a százados gyűlölség választó falát és testvérré tevéd a kunyhó és palota lakóját! Te, ki férfiszívet adál a zsenge gyermeknek és ifju lelket az aggnak! Ki vitézzé gyúrtad a gyávát és hőssé avattad a bátort! Világítsd meg elménket, hogy amit október hatodikán szívünk mélyén, mint titkos varázshatalmat éreztünk, — elménkkel érteni is tudjuk.

Arad félistenei! Szóljatok, mi vitte a zászlót győzelemről-győzelemre? Mily tulvilági fény sugárzott az aradi Golgothán? És mily bűvös erő szedte össze egy gyászos Kalvária után a megoldott kéve elszórt szálait, hogy újra összekösse azt kétszeres erővel?

Nyissátok meg holtak az élők szeméit!

Szól Arad felől a Génius: „Am hallgassátok a történelem igazságait!”

A harc, mely Aradon *nem* bukott, az ujkor felvilágosodott eszméinek harca, a hűbéri eszmék letűnt világával. A nemzet szuverenitásának védelmi tusája az abszolút fejedelem *egyéni* uralma ellen. A közjog harca a magánjoggal.

Igazi alkotmányharc, melyben a modern állam küzd érvényesüléseért.

E harcot a világtörténelmi haladás belső, alakító ereje: a korszellem indította meg. És ez az erő diadalra is viszi a benne rejlő eszmét. Még ha ideig-óráig vérbe fojtja is azt, lelketlen anyagi erejével, a vak reakció.

Vagy nem vitte-e diadalra az eszmét: az emberiség testvéri egységét, a kereszténység szárnyain? Nem tette-e milliók egy gondolatává és egy érzelmévé a szellemzabadság eszméjét a renesszánc, a humanizmus, a reformáció és a nagy francia forradalom segélyével?

Midőn a korszellem indul hódító utra, mint milliók lelkében rezgő sejtelen, akkor hiába áll a korhadt mult a jelen elé. Mert amazt csak lelketlen rabszolgahad szuronyerdeje védi, míg emezt a lelkesedés belső lángja hevíti. Ott az anyag, itt a lélek. Ott materiális erő, itt az erkölcsi világrend.

A harcban, mit a korszellem idéz föl, azon ügyé a diadal, mely tiszta kezekkel emelt erkölcsi alapokon nyugszik.

Az önkény az önzés erkölcstelen fegyvereivel harcol, melyet a gyűlölet vakasága ad a lelketlen hordák gépies kezébe. Az önkény szövetségre lép az álnokság és ravaszság Metternichjeivel, sőt a hideg könyörtelenség hóhéraival is Caraffától-Haynauig. Az önkény harcainak nincs erkölcsi gyökere. Az csak gyilkosság.

Am a haza védelmében küzdő honfiat az önfeláldozás önzetlensége, a legszebb polgárerény viszi a küzdelembe. Oldalán a történelem bírása buzdítja, szívében az állameszmény tüze hevíti. S midőn vért ontja, nem önző érdekért teszi, hanem honfitársaiért, a honfitársaiiban élő nemzetért ontja.

Ő tehát az erkölcsi világrendnek hőse.

S mert ideálért vértett és mert az ideál az erkölcsi világrend attribútuma és mert az erkölcsi világrendnek nincsen időhatára: azért élnek az eszmény hősei is időtlen időkig, valámig csak él az eszmény. Bennük az emberi nagyság messze beragyogja az utókor államéletét és oly erkölcsi örökséget hagy

az unokák számára, melynek varázserőjével nemzetünk a pokol gonosz szellemeivel is dacol.

Oh, a nemzeti becsület nem agyrém. Tényleg él az, mint tulvilági ereje az erkölcsi világrendnek, minden igaz és jó polgár szívében.

Olyan ereje ez a nemzetnek, mely lelkünkbe van írva és varázshatalmával csodás legendakört ad Clionak.

A jövőre nézve pedig oly szellemi kapocs, mely nemzedékek hosszú sorát köti össze a legfőnségesebb érzelmi egységbe: a hazaszeretet magasztos kultusába.

Ezeréves multunk honfivérrel, dicsőséggel teleirt lapjai, legyetek tanuim!...

Glóriás harcok napjai letűntek...

Az ideálokért vívott véres csaták után ma újra ádáz harcok napjait éljük. De vér nem festi pirosra a küzdelem helyét. És rombolóbb mégis e harc a legvéresebb csatáknál. Ma lelkeket ölnek, szent érzelmekben gázolnak és az emberi méltóság legszebb eszményeinek sarkköveit akarják kidönteni.

A modernség álarcája alatt „népboldogító” hamis jelszavakat harsog a rombolás munkája. Gunyos vihoggással tiporja az erkölcsi világrend legszebb virágait: vallást, erkölcsöt, családi szentélyt és mindenek fölött a *polgárerényeket*.

Háborút üzent ma a társadalom az államnak.

És a mult dicső csatái után, melyeket hősök vívtak az emberért és hazáért egyaránt és hősök vére szentelt meg önzetlen célokért, a mának harcaát sivar lelkű emberek, törpék viszik önmagukért, az önzés jegyében.

Az aradi Golgotha bitófáinak virágát: a nemzeti együltvartozás magasztos érzelmét irtják ma a szivekből, hogy ledöntsék a mult dicső hagyományait, az emberi művelődés fenséges alkotásait: a nemzet és haza fogalmát és egy honfivérrel szentelt ezeréves mult államépületének romjain föllállítsák a sötét önzés diadalszobrát: az önmagát bálványozó embert, vörös lobogóval a kezében.

Gyujtsuk meg hát a multak fény-szövétnéket büszke gyászunk napján,

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezetékek, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

MENYASSZONYI KELENGYE

finom vászon és fehérnemű szükségleténél szíveskedjék KRÓN KÁROLY FIA vászon és fehérnemű áruházához UJVIDÉKEN alapítva 1860-ban fordulni, ahol minták és költségvetések szívesen állnak rendelkezésére.

hogyan eloszlassa a sivar jelen kődét, hogy melegítse meg az önzéstől hideg sziveket és világítsa meg a tévelygők elméjét.

Reformok a torony alatt.

Demetrovits Vladimír dr. polgármester megválasztása után bizalmas körben azt a kijelentést tette, hogy rövidesen az örvendetes ujitások egész sorozatával lepi meg a várost és oly új intézményeket fog létesíteni, melyek a pótdadót a felére fogják leszállítani.

Mi ismerjük az új polgármesterünket: ő mindenkor a komoly munka és tettek embere volt és így mérlegeltük is fenti nyilatkozatát, melyet, amint látjuk, már polgármesterségének első hónapjában kezd valóra váltani, amidőn három fontos javaslattal lép a közgyűlés elé.

Az első: egy városi takarékpénztár létesítése. Ennek az eszméjét még Szalay Lajos, kir. tanácsos, volt polgármester vetette fel. A város polgárságának szüksége van egy olyan pénzügyintézetre, mely a polgárságot felkarolja és ne csak a rideg, kiméletlen üzleti érdeket tartsa szem előtt, hanem legyen hivatásának magaslatán, legyen ipari, kereskedelmi, kulturális támogatója a polgárságnak és érje be kevesebb haszonnal és — kevesebb áldozattal. Legyen to-

vábbá ellensúlyozója egyes pénzintézetek nemzetiségi célokat szolgáló tendenciáinak.

A városi takarékpénztár hivatva van Ujvidék zilált pénzügyi viszonyain gyökereken segíteni. A tekintélyes összegű árvapénzek olcsó kiadásával lehetővé teszi a viszonyok gyorsabb szanalását.

És dacára annak, hogy az új városi takarékhomlokzatára a cím mellé a nálunk ismeretlennek tűnő *humanitás* jelzőt fogják írni, a takarékhomlokzat jövedelmező vállalata lesz a városnak, mert hisz a város egész vagyonával felel a takarékhomlokzatért, miért is a közönség bizalommal lesz iránta és a betéteket a városi takarékhomlokzatban helyezi el.

A másik ujitás: a kis emberek baján segít. Lesz városi zálogház.

Botrányosnál botrányosabb állapotok voltak és vannak e téren nálunk és igazán ideje, hogy a város energikus fellépésével gátját vesse annak, hogy a pénzre szoruló kis embert áldozati bárányoknak is tekintsék és kifosztassák. Épp ezért okos, sürgős és helyes, hogy városi zálogház legyen. Ott legalább fogunk tudni számolni és a törvényben megengedett 8—12% helyett nem fogunk 24—40%, sőt nagyobb percenteket szedni, mint az a múltban előfordult.

A harmadik: a kötelező városi tűzbiztosítás. Itt aggályaink vannak és kétségbevonjuk a város azon jogát, hogy kényszerítheti a polgárokat, hogy kizár-

rólag a városi biztosító intézetnél biztosíthassa ingatlanait.

A kötelező tűzbiztosítást szabályrendeletileg kimondhatja és ez okos is volna, de a szabad versenyt gátolni, ahhoz nézetünk szerint, nincs és nem lehet joga.

Az új közintézmények közül tehát kettőt, sőt részben a harmadikat felette tövösnek tartjuk és polgármesterünket ilyen, a közérdeket szolgáló munkájában kész örömmel támogatjuk.

Nagy művészhangverseny Ujvidéken.

Hónapokig tartó szünet után, valahára ismét ritka élvezetet ígérő művészhangversenyben lehet része a magasabb zenei ízlésű közönségnek. Valóban Ujvidék közönsége irigylésreméltó azokért a zenei és általában művészeti élvezetekért, amelyekben az utóbbi években részesült. Kubelik, Burmester, Ivonne de Treville, Sauer, Rosenthal, Podowsky, Slavianszky, Fráter Loránd és egyéb hírneves művész vendégszereplése után most oly művészhangverseny gyönyörűségében lesz részünk, mely méltán sorakozik az eddigi nagyszerű művészestélyek mellé.

Két hatalmas művész, az olasz színpadok büszkességei, kik európai körutjukban diadalra diadalt arattak, kiknek a zeneértő olaszok épp úgy tapsoltak Olaszország legnagyobb színpadjain, mint a mily egyhangú dicséret- és elismerésben részesültek Berlinben, Lipcsében,

TÁRCA.

Feminizmus.

Nőjogokért küzdenek szóharokba szállva, golyó helyett holmi jelszókkel dobálva;

ha meg a harc heve tetőpontra hágott, bombaként száll a szó: „egyenjogúságot!”

Harc heves tüzeben lám, észre sem veszik, hogy az egyenjoggal a nő jogot — veszít.

Fegyvertelen álltam eddig nővel szemben, gavallérvér csorog — gondolván — eremben;

de mióta a nő egyenjogért harcol, támadásra biz az én tollam is karcol.

S im az első karcra milyen láрма támad; agyonra csepülök gavallériámat.

Mikhd.

Feszület előtt.

Feszület áll a temető szélén; fölötté őszi köd von glóriát, latrokként hervadt két nyárfa veszi kétoldalt közre itt az Ur Fiát.

Korhadt keresztek, behorpadt sírok; régi enyészet néma romja mind. Nincs itt élet. Csak eltévedt varjak lármája ad a némaságnak színt.

S én itt bolyongok uttalan — uton, mint Ahasvér, kit kinja üldözött, hogy megtisztuljak a bűn legétől, hol ember nincsen ég és föld között;

hol egymagad vagy megváltó Atyám s jóságos arccal hallgatod szavam; és ó bocsásd meg, ha társaimra feldult lelkemnek sok panaszja van.

Hiába túrtél s haltál kereszthalált, Ahasvért, Judást meg nem válthatád.

Hogy minden bűnnek megváltása legyen, nem is találnál elég Golgotát.

Hajdan megdobált a farizeus, ma hiveid is vetnének követ, mert milliónyi él a Neveddel, ki hisz csak benned, ám de nem követ.

Te megtanítád, miként szeressen s Káin szívével gyűlöl mind ma itt; meddőn keresnéd az irgalomnak bűnös lelkében eiszórt magjait.

Te megtanítád, mint kell gyámolítani az elhagyottat, az árvát és szegényt; s im apjával száll perbe a fiu s kitaszítja őt, az aggot, a vént.

Utszélén, hogyha megbotlana tán rut nyomorékon a testileg ép, nyujtja-e néki szűk alamizsnát? — Nézné közönynyel és menne odébb.

De mért panaszlok? — Látod ezt te is s hallod a bűnt, mely hozzád felkiált... Édes Jézusom, eljősz-e ismét, hogy végighalj majd még egy kinhalált?

km.

Sirolin

Finell az étvágyat és a testvélyt, megzabolja a köhögést, viládeket, áljell izadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenben „Roche” eredetű csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárban. — Ára ötszegenként 4.— k. r. m.

Szt. Pétervárott, Bécsben, Londonban és mindenfelé, a merre megfordultak és remek s hatalmas hangjukat hallatták.

A nápolyi St. Carlo színház hírneves és ünnepeit tenoristája *Cavalier Ferrari D'Albaredo*, kamaraénekes, és a Caruso hangjával vetekedő bravuros művész és *Giovanni Ussai Rossi*, királyi operaénekes, a hannoveri udvari színház hírneves baritonistája fognak egy neves zongoraművész kísérete mellett *f. évi október hó 17-én, szombaton, a Mayer nagyszálló vigadó-jában* egyetlen művészhangversenyt rendezni.

A két olasz művész most legutóbb magyarországi körútjukon *Mad* intelligens és műértő közönségét ragadtatta el káprázatos hangjukkal.

Október végén a *budapesti* Royal nagyszínházban fognak két hangversenyt rendezni.

Alkalmunk volt a külföldi nagyobb városokban rendezett hangversenyeikről irt kritikákat olvasni és ezek egybehangzóan nem győzik a jeles művészeket dicsérettel elhalmozni.

Az október 17-iki szenzációsnak ígérkező hangversenyt a hangversenyek rendezésében sok érdemet szerzett *Xerger Agoston* könyvkereskedő cég rendezte, hol a hangversenyhez szóló elővételi jegyek már most kaphatók. A pazar műsoron Wagner, Verdi, Puccini, Offenbach, Schubert, Leoncavallo, Tosti, Schumann remekei szerepelnek.

A katonai altisztek továbbképző iskolája.

Irta: *Jörök József* polg. isk. tanár.

Pár évvel előbb kelt honvédelmi és hadügyminiszteri rendelet lehetővé tette a tényleges szolgálatban lévő altiszteknek továbbképzését az által, hogy megengedte a nagyobb katonai csomópontokon a továbbképző tanfolyamok szervezését, ami annyit jelent, hogy a törvényben biztosított magasabb polgári állásokra is jogot tarthat a 12 évet szolgált katona.

Az 1873. évi II. t.-c. értelmében igényjogosult mindazon katona altiszt, aki a honvédség, csendőrség vagy hadsereg kötelékében 12 évet szolgált. Az igényjogosultság a jelzett törvény 4. §-ban, továbbá az 5. §. első és második kikezdésében jelöli meg azon polgári állásokat, a melyekre az altiszt pályázhat.

Az 1873. évi törvény jogot ad ugyan minden 12 évet szolgált katona altisztnek az igazolvány elnyerésére, de a törvény keretén belül már megtaláljuk a különbséget az igazolványban is, mert az elnyerhető kétféle igazolvány közül az egyik csak szolgálai, a másik altiszti és tisztviselői állások elnyerésére is jogosít.

Itt látszik meg a törvény szigorú volta, mely tekinteten kívül hagy minden méltányosságot. De ha az 1873. évi II. t.-c. 4. §-t és 5. §. második kikezdését vesszük, összehasonlítva azt az ugyanazon évi törvény 5. §-nak első kikezdésével, úgy azt fogjuk találni, hogy egy a jogszerzési alap az igazolványra nézve, mert mindkét esetben a 12 évi szolgálat a lényeges dolog. Miért van hát mégis különbség egyik vagy másik altiszt között? Miért lehet az egyik valóságos IX. fizetési osztályba

kinevezett tisztviselő, a másik meg csak kinevezett szolgál, hiszen 12 éven keresztül egy a munkakör, egy a szerzett tapasztalat, egy a subordináció útján szerzett fegyelmesség, egy az ugyanazon állásra való képesség és arravalóság is. De ha a két igazolvány közt lévő különböztető jegyet keressük, úgy megtaláljuk azt egy közoktatási, az 1883. évi I. u. n. kvalifikációs törvényben, mely a 12 évi katonai szolgálat mellé még bizonyos iskolai előképzettséget is kíván a polgári életben betöltendő állások természetére szerint. Az igazolvány mellé 12 évi szolgálat után is megkivántatik a négy elemi osztály elvégzése azoktól, akik szolgálai állásra óhajtanak pályázni. Azon esetben pedig, ha altiszti vagy hivatalnoki, tisztviselői helyet kívánna valaki betölteni, az igazolvány mellé az 1883. évi I. t.-c. a négy közép, vagy négy polgári iskola elvégzéséről szóló bizonyítványt kívánja meg.

Jóllehet így sincs meg a kellő ráció a két igazolvány között, mert tulajdonképpen nem a magasabb kvalifikáció, hanem csak a forma az, ami a kettőt oly lényegesen különbözteti egymástól. Egy napon kezdődő katonai szolgálattal haladva, eljut két altiszt 10 évi szolgálattal. Mindkettőnek négy elemi osztályról szóló iskola képzettsége van, de az egyik 10 év után meggondolva a dolgot, vizsgálatot tesz négy közép, vagy négy polg. iskoláról és a szerencse kedvezésével ő hivatalnok, társa pedig ugyanazon hivatalnál csak szolgál lesz.

Nem vonhatjuk ugyan kétségbe, hogy a négy középiskolát végzett, hivatalnokká lett altiszt nem tudna többet elméleti dolgokból, de azért határozottan állíthatjuk, hogy intenzív szellemi képzés hiányában nem sok lehet a különbség a két altiszt között.

Nem akarok itt mélyebben belemerülni az altiszteknek különböző minőségű hiralátába; sem annak tárgyalásába, hogy miként jut egyik vagy másik a négy közép iskoláról szóló bizonyítványhoz, csak lelkismeretes figyelmébe kívánom ajánlani minden altisztnek az 1873. évi II. t.-c. 5. §-nak első kikezdését és az 1883. évi I. t.-c. hozzáfűződő rendelkezését.

Fontolja meg minden tovább szolgáló altiszt, hogy mit biztosít a törvény számára és fordítsa azt lehetőleg a legnagyobb hasznára.

Szerzekék meg az altisztek, szolgálai idejük alatt a hivatalnoki állásokra jogosító igazolványhoz szükséges iskolai képesítést, mert nemcsak önmaguknak használnak ezáltal, hanem azon ügynek is, a melynek szolgálnak.

Milyen ideális állapot volna az, ha a honvédségnél, csendőrségnél és a hadseregnél egyaránt legalább négy polg. iskolai képesítéssel rendelkeznenek. Mennyire megkönnyítené ez úgy a maguk haladását, valamint a kezükre bízott katonalügy fejlődését.

De különben ha a 12 évi szolgálat után a katonapályától megválnak, a polgári életben úgy szólván csak négy középiskolás igazolvánnyal juthatnak állásba.

Kedvező helyzetben vannak e tekintetben a helybeli és pétervárad fegyvernemeknél szolgáló altisztek, akiknek ugyszólván kezökben az alkalom, csak élni kell vele.

Itt az áll. polg. fiúiskola, melynek tanterülete hajlandó megnyitni a továbbképző tanfolyamot és minden igyekezetével oda tö-

rekedni, hogy hallgatónak intenzív és alapos képzést adva, nevet szerezzen magának az intézménynek és szolgálatot tehessen a közügynek.

Virág István horgosi plébános.

Betelt a szívünk virágok illatával, melyek ajakán fakadtak, ha szóra nyílt az ajka. És a kicsinyke templom ájtatos népe minden vasárnapon virágokat vitt magával haza, melyeket pazarul szórt lelkükbe a pásztor.

Pompás virágokat. Üdén, illatosan. Szent érzelmeket, virágokréta fűzve: az erkölcs, a hit, a vallás és a hamisítatlan, erős hazaszeretet szent érzelmét.

És szavának varázsa ki tudta tépni hiveinek a lelkéből a mételet, melyet a nemzetköziség maszlagos jelszavai ott már-már elhintettek.

A kicsinyke templom hívő közönsége szerette őt a rajongásig, valamiképp szerettük, tiszteltük és becsültük őt valamennyien e városban.

Szerettük puritán lelkének báját; szerettük szerény öntudatosságát; szerettük cikornyátlan kedélyét, melyben a mi jó magyar népünk hamisítatlan egyszerűsége tükröződött felénk, azé a népé, melyet rajongóbban szeretni, mint ő, már nem lehet.

Tiszteltük a nagy tudást benne, melynek sokoldalúságával nevelt és tanított és mindenekfelett becsültük őt felvilágosított szelleméért, mely őt, mint lelkipásztort magasan kiemeli a klérus világában és amely egy — szívből kívánt — nagy jövő bázisa lesz.

Ennek a jövőnek első alapköve az az érseki kinevezés, mely őt horgosi plébánossá teszi.

Hát persze Ujvidékre kelle a mi derék papunknak jönnie, hogy az egyházi főhatóság figyelme erre a kiváló emberre rátaláljon és őt abból a szerény kis templomból, melynél szerényebb már csak ő lehetett, nagyobb működési térre vigye.

Nagy veszteség ez nekünk és szívből sajnáljuk távoztát, mégis teljesen egyetértünk városunk főispánjával, aki a tehetőségek érvényesülésének és az érdemek jutalmazásának mindenha és így most is előmozdítója volt, — hogy olyan kvalitásu magyar egyházi férfit, mint a minő a mi kedves Virág Istvánunk, továbbra is itt tartani, akkor, midőn az ő jövő emelkedésére mód és alkalom nyílik, — önzés volna.

Aztán meg azoknak, akik szeretik egymást, nincs távolság...

Igy hát szomorúan bár, de mégis örömmel gratulálunk!

HIREK.

Dr. Városi Gyula érsek okt. 3-án a déli gyorsvonattal érkezett Ujvidékre s miután az állomáson gróf Chotek Rezső, továbbá a hit

Olcsó és megbízható bevásárlási forrás!

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, arany, ezüst-ékszerek, órákban és china-ezüstben. — Elvállal e szakmába vágó minden munkákat. Minden nála vásárolt javított óráért 1 évi jótállás.

TAUSCH JÁNOS

arany, ezüstműves, ékszerész és órás. Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 10. (fő-utca)

a Szerb keresztinél.

köztség képviselőtestülete s a papság által ünnepélyesen fogadtatott, gróf Chotek társaságában és nagy kísérettel a gróf négyes diszfogatán Futakra ment, hol ma vasárnap fogja az új templomot beszélni.

Gróf Teleki újabb tisztsége. Szeretett képviselőnk, gróf Teleki Arvéd, aki szóban, írásban és tetteben fáradhatlanul buzgólkodik a hazai ipar meghonosítása és emelése körül, az országos háziipari szövetségnek mult vasárnap — a legelőkelőbb köröknek bevonásával — történt megalakulása alkalmával a nagy hivatottsága szövetség alelnökévé, neje pedig az igazgatóság tagjává választott.

Patriárka installáció. Bogdánovics Lucián patriárka ünnepélyes beiktatása Dr. Günther Antal kir. biztos jelenlétében e hó 8-án, csütörtökön fog végbemenni s arra hivatalos és nem hivatalos körökben lázas érdeklődéssel készülnek.

Kitüntetett tanácsnok. Az országos keréztési egyesület mostani kiállításának alkalmából Forster Géza városi tanácsnokot a gyűjteményes gyümölcs-kiállításban bemutatott kiváló eredményeiért — a legnagyobb jutalommal — az állami aranyéremmel tüntette ki.

Vasuti állomásunk bővítése. Az újvidéki vasuti állomás — közszükségletet és közóhajtt kielégítő kibővítése megvalósul. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis szept. 17. rendeletével elrendelte a közgazgatási bejárás, még pedig úgy az állomás kibővítése, mint a karlócai szőlők kiterő melletti ideiglenes munkásvágány létesítése tárgyában. E közgaz. bejárás Dr. Fináczy Béla min. titkár vezetése mellett az újvidéki állomás tárgyában f. okt. 13-án d. e. 9 órakor Újvidék állomáson, a munkásvágányra nézve pedig okt. 14-én d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor Karlócán fog megejteni.

Az aradi 13 vértanu emléknapja. Az „Újvidéki Polgári Magyar Daloskör” folyó évi október hó 6-án este 8 órakor saját egyleti helyiségében (Alkotmány utca 14.) az 1849-év okt. hó 6-án Aradon kivégzett, dicsőséges halált szenvedett 13 vértanu halálának évfordulója alkalmából a dicső hősök emlékeztetére gyászünnepélyt rendez. Kérjük Újvidék hazafias közönségét ezen kegyeletteljes ünnepélyen minél nagyobb számban való megjelenésre. Belepti díj nincs.

Lesz városi szinkörünk. Ez a rég húzódozó kérdés is kezd a megvalósulás stádiumába lépni. Demetrovics Vladimír dr. polgármester mindenre kiterjedő figyelme ezt a kulturális és hazafias szempontból igen fontos kérdést sem hagyta érintetlenül. Csütörtök délutánra szingyri bizottsági ülést hívott össze, melyen Makó Lajos, a szeged—újvidéki színházak igazgatója is résztvett és a bizottság a színházépítés kérdését úgy anyagi, mint művészi szempontból megfontolás tárgyává tette és arra az elhatározásra jutott, hogy 120 ezer korona költséggel — melyhez Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az állam részéről 80 ezer koronával járult — diszes és a követelményeknek és a kulturális hivatásának megfelelő nyári szinkört épít és megbízatást ad Kopeczek György budapesti építésmérnöknek a tervek sűrűs elkészítésére.

Árvédelmi szabályrendelet. A törvényhatósági bizottság árvíz bizottsága szerda délután 3 órától fél 7 óráig Demetrovics Vladimír dr. polgármester elnöklété alatt tartott ülésében beható tárgyalás alá vette és letárgyalta az újvidéki folyammérnöki hivatal által készített árvédelmi szabályrendeletet. A bizottság ülése a terjedelmes szabályrendeletet, melyet a földművelésügyi miniszter felszólítására készítették, részleteiben is letárgyalta és azt

több jelentéktelenebb változással elfogadta. Az új szabályrendelet árvíz esetére az illetékes tényezők jog- és hatáskörét állapítja meg, egyben felsorolja azokat a preventív intézkedéseket, amelyek minden év február végéig eszközözendők. Temételen mennyiségű rózse, kapa, ásó, lapát, zsák stb. lesz évente beszerezve, úgy hogy magas vízállás esetén a veszélyeztetett helyek nyomban megvédhetők legyenek. A szabályrendeletet a f. hó 10 iki közgyűlés fogja tárgyalás alá venni.

Az új állandó híd. A kereskedelemügyi miniszter pénteken a városi magistrátushoz érkezett leiratában arról értesítette a város közönségét, hogy az új állandó hidra már megadott előmunkálati engedélyt megadja, illetőleg kiterjeszti arra a helyre is, ahová a mérnöki hivatal tervezte, vagyis a fahidnak helyére. Együttal értesít bennünket arról is, hogy a hadügyi kincstár engedélyezte a vársáncon eszközözendő felvételeket. Ezzel az állandó híd kérdésének megoldása egy hatalmas lépéssel jutott előbbre, illetőleg olyan stádiumba került, mely immár biztosít bennünket, hogy az állandó híd meglesz és azon a helyen, ahová a város vitális érdeke kívánja. Eddig ugyanis a katonai kincstár ragaszkodott ahhoz, hogy hadügyi szempontból és a várvédelem tekintetéből a híd a négykrajcáros töltés folytatásaképpen építtessék, míg a városszabályozási terv az új tervezett sugárut irányába tette. Most, hogy a kormány ezt az utolsó akadályt is elhárította, Zselinszki Árpád műegyetemi tanár az előzetes tervek készítését haldéktalanul megkezdheti és azokat az állandó híd bizottság által adott rövid terminus alatt a tanácshoz be is terjesztheti.

Viditzkyt protegálják. A budai szerb püspökségre a komoly jelölt Brankovics becsini archimandrita. Ebbe természetesen Brankovics nem tudnak bele nyugodni, mert hiszen ők mindennek ellene vannak, ami a radikálisok előbbrejutását jelenti. Hát most felesaptak protezsálónak és nagyban ajánlják Viditzkyt és legfőbb érdemül azt hozzák fel ők — oh horribile dictu — hogy Viditzky jól tud magyarul, szóval mégis csak elértük azt, hogy a Branik is érdemnek ismeri el, ha egy szerb pap tud magyarul. Viditzkynek ezt a magyar tudását becsülték eddig is, mikor kovilyi zárdafőnökké tették és becsülik továbbra is, mikor ezen a helyen meghagyják. Mert éppen az, hogy olyan szépen beszél magyarul, kívánja azt, hogy eddigi helyén megmaradva, ott terjessze ambíciójához képest szép magyar nyelvünket.

Változás a mérnöki hivatalban. Melha Tivadar mérnök, kit a főispán ideglenes városi mérnöki mérnökké nevezett ki, a kereskedelemügyi miniszter által vasuti mérnökké lett kinevezve. Ezért Melha a főispántól szolgálata alóli felmentetését kérelmezte, minek a főispán helyt adott. Melha Tivadar október 15-én foglalja el új állását.

Nemeskeblűség. Königstättler Testvérek „abból a szomorú alkalomból, hogy a cég társmegealapítója és 47 éven át volt senior-tagja, Königstättler Adolf ur jobblétre szenderült, az önk. tűzoltó egyesület céljaira 100 koronát adományoztak”.

Tejcsarnok. A gróf Chotek-féle futaki uradalom a vasember-palota földszintjén csinál és komforttal berendezett tejcsarnokot nyitott, melyben naponta friss tej, túró, tejfel, vaj olcsó áron kerül eladásra. Az uradalom egyelőre 104 db tehenet bocsátott e célból rendelkezésre, melyeket Pálffy János kir. állatorvos megvizsgálva és tuberkulinozva, tel-

jesen egészségesebbnek talált. A közönség ekkép nemcsak olcsó, de egészséges és jó tejhez és tejtermékekhez jut, ami megbecsülhetlen előny az újvidéki tejjac eddigi állapothoz képest s innen megmagyarázható, hogy a közönség tömegesen siet az új tejcsarnok által nyújtott előnyöket — magának biztosítani.

Uj honpolgár. Arnautovics Mehmed, a „Konstantinápoly”-hoz címzett szálloda és kávéház tulajdonosa, péntek délelőtt tette le dr. Demetrovics Vladimír polgármester előtt a honpolgári esküt. Az új honpolgár, hogy örömeinek külsőleg is kifejezést adjon, házáat e napon nagy nemzeti lobogókkal díszítette fel.

Halálozás. Königstättler Adolf — a Königstättler Testvérek cég társmegealapítója — e hó 1-én hosszas betegség után, életének 72. évében meghalt. Elhalálozása nemcsak a messze elágazó család tagjai körében, hanem azon kívül is igaz, őszinte részvételt kelt. Az elhunyt ritka szorgalommal párosult munkásságot fejtett ki a gyárpar terén s a Königstättler-gyárnak messze ismert nevet szerzett, de ezenkívül résztvett városunk minden gazdasági, kulturális mozgalmában s bőkezű áldozatkészséggel mindenütt ott volt, ahol a közérdek előmozdításáról, human elemek istapolásáról volt szó. Mint a munka embere, nemesszívű jöltevéje volt a gyár munkásszemélyzetének, mely meg is becsülte, nemes polgári erényeivel pedig és szívjóságával közbeesülést és tiszteletet szerzett magának. Temetése ma vasárnap, d. e. 10 órakor történik.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Vujkovic Károly újvidéki törvényszéki írnokot a budapesti ítélőtáblához helyezte át.

Az újvidéki sportegylet ez uton tudomására adja a t. tagoknak, hogy f. hó 11-én a „Polg. magy. Daloskör” (Alkotmány u. 14.) helyiségében évi rendes közgyűlést tart.

Anyakönyvi hír. Az újvidéki anyakönyvi hivatalnál szept. 25.—okt. 2-ig bejelentett születések 14, még pedig 7 fiú, 7 leány; meghalt 15.

Ügyészségi megbízott. Az igazságügyminiszter Dr. Balázs P. Elemér, az újvidéki kir. ügyészséghez beosztott bírósági joggyakornokot az újvidéki ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottnak nevezte ki.

Katonai szemlék és jelentkezések. A közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a f. évben nem tartatnak meg. Kivételt képez azonban, hogy a tartalékos (póttartalékos) hadapródok és hasonló állásuak, valamint a tartalékos (pótt.), hadapródjelöltek, akár a közöshadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartozzanak, kötelesek

A makacs meghülest

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelni a dobozban.

annyrá kellemes ízű, hogy azok, a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj izét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

1-5 Kapható minden gyógytárban.

ugy az idén, mint ezentúl évenként, fő- esetleg utóbbemutatásra megjelenni, amire nézve különben felsőbb parancsnokságok által is utasítottatni fognak. A *tiszti bemutatások* az eddigi módon a f. évben is megtartatnak. A *népfőlkérés* időszakai jelentkezési kötelezettsége, mely a mult években szünetelt, a folyó évben újra életbe lép és f. október 19., 20. és 21-ik napján fog a falragaszokon közölt sorrend szerint megtartatni.

Megnyílt szemkórház. A szegedi m. kir. szemkórház f. szept. 1-vel megkezdte működését. A napi ápolási díj 1 k. 14 f., a külön osztályban 5 k.; a kórházi rendelés szegény betegek részére d. e. 9 órákor tartatik.

Nagy életkor. Apatin legöregebb polgára, Hermanutz Pál magánzó 100 éves korában elhunyt. Az elhunyt gyakran emlegette hozzátartozói előtt, hogy gyermekkorra óta nem ivott vizet, szomját mindig borral csillapította és beteg soha sem volt. Négy fia, valamennyien 70 éves koron túl, gyászolja az elhunytat; unokáinak száma 40, dédunokája pedig annyi volt, hogy maga sem tudta számon tartani őket.

Vállalkozók figyelmébe. Ujverbász község előjárósága a főgimnáziumi épület kibővítése alkalmával teljesítendő, 81.225 k. 67 fillérrel előirányzott építési munkálatokra újabb árlejtést hirdet. Az ajánlatok f. okt. 29-ig adandók be a községházán, hol a részletes feltételek és tervek megtekinthetők.

Megszökött. Glavasky Sándor óbecsei illetőségű egyén a karlócai rabkórházból egy őrizetlen pillanatban megszökött. A szökevényt minden irányban keresik.

Jubiláló lelkész. Petri Károly ujsóvei evang. lelkész bácsi esperes a mult héten ünnepelte 40 éves lelkészi jubileumát. Az istentisztelet után a presbiterium és előjáróság a paplakba vonult, ahol Posch tanító meleg szavakban üdvözölte a jubilánst, aki 30 éve működik mostani állomásán és nagy népszerűségnek örvend.

Uj iparjog. A kereskedelemügyi miniszter rendelet intézti törvényhatóságunkhoz, amelyben tudatja, hogy a budapesti áll. polg. leányiskolával kapcsolatos *női kézimunka tanfolyamot* azon tanfolyamok közé sorozta, melyeknek elvégzése a női szabóiparban munkakönyv váltására, 2 évi gyakorlat beigazolása esetén pedig az iparág önálló vezetésére jogosít. Utasítja a törvényhatóságokat, hogy ezen rendelkezéséről mihez tartás végett az első foku iparhatóságokat értesítsék.

Mezőgazdasági szeszgyár Baján. Baja város közgyűlése elhatározta, hogy a határhoz tartozó Mátéházán mezőgazdasági szeszgyárat létesít s ennek engedélyezéséért, illetve a szeszkontingens kieszközléséért küldöttséget meneszt a pénzügyminiszter elé.

A zombori evang. felekezet népiskoláiban azt a célszerű újítást hozták be a jelen tanév kezdetével, hogy az előadások csak is a köznapok délelőttjén, még pedig az első osztályban d. e. 11 óráig, a többiekben pedig déli 12 óráig tartatnak.

Zenepalota Szabadkán. Szabadka város törvényhatósági bizottsága Dr. Biró Károly polgármester indítványára kimondotta, hogy zenepalotát épít. A zenepalotában elhelyezést nyer a városi zenede és egy nagy hangversenyterem. A tervek készítésére országos pályázatot hirdetnek.

Uj vasutak. A szabadka—gombos—palánkai h. é. új vasuton a forgalom — mint értesülünk, még f. november hó második felében fog megnyitni. — A baja—beszán—zombor—

Mayer Nagyszálló Vigadója Ujvidéken.

Szombaton
október 17-én

a
Mayer-féle Vigadóban

Cavalier
Ferrari

D'Albaredó

olasz királyi kamarénekes,
tenorista

és

Giovanni Ussai Rossi

olasz királyi operaénekes,
baritonista

egyetlen nagy együttes
művészhangversenye

lesz.

Jegyek már most csak
Herger Agostonnál
Ujvidéken.

apatin—gombosi vasut építését 1909. kora tavaszán kezdik meg. A vállalat hir szerint már január havában megteszi az építési munkálatok előkészületeit.

Hazai beszerzési források. Felhívás a délmagyarországi ipartelep- és gyártulajdonosokhoz, iparvállalatokhoz, kézműipari telepekhez, háziipari vállalatokhoz és termelő ipari szövetkezetekhez. A Magyar Kir. Kereskedelmi Múzeumnak egyesületünk ipari osztályához 16107/1908. sz. a. intézett átirata értelmében felhivatnak egyesületünk körzetébe tartozó ipartelepek, gyárak, kézműipari telepek, háziipari vállalatok, valamint ipari termelő szövetkezetek a Magyar Kir. Kereskedelmi Múzeum kiadásában megjelenő „Hazai beszerzési források” című táblába leendő felvétele céljából azok címeinek összegyűjtésére. Az említett műnek ez lesz a második kiadása, melynek fontosabb munka Magyarországon még nem jelent meg. Maga a kimerítő ipari címár egyrészt a fogyasztó közönségnek tesz megfizethetetlen szolgálatot s egyáltalán fontos hivatása lehet és van is a magyar ipar fejlesztésében. Felhívom azért a délmagyarországi összes iparvállalatokat, ipartelepeket, gyárakat, kézműipari telepeket, — utóbbiak közül különösen azokat, melyek nem kizárólag helyi szükségletre dolgoznak, vagy különleges ipari cikket állítanak elő, továbbá a házi ipari vállalatokat s az ipari termelő szövetkezeteket, hogy címeiket egyesületünk ipari osztályával (D.M.K.E. ipari osztály Szabadkán) mielőbb közöljék, hogy osztályunk az egyes címeknek megfelelő kérdőívekkel szolgálhasson s hogy a „Hazai beszerzési források” legközelebbi kiadásába felvétesse. Báró Podmaniczky Endre, a DMKE ipari osztályának elnöke.

Beküldetett.

A „Határőr” 78. számában „a fizetés rendezést és szolgálati pragmatikát” szorgalmazó felhívás jelent meg Deutsch Imre, Fehérvári Géza, Fehér Mátyás, és Nagy Lajos bírósági irnokok által kibocsátva.

Erre nézve kijelentjük, hogy mi alólítottak ezen felhívással nem azonosíthatjuk magunkat, azt elutasítjuk, mert mi a *parciális* mozgalmakat helytelenítjük nemcsak, de annak immár értelme sem lenne, mert az 1909. évi költségvetési expoze alkalmával Wekerle Sándor miniszterelnök ur által tett nyilatkozatok következtében további mozgalomnak helye nem lehet.

Ujvidék 1908. szept. 28.

Kulesár Ferenc, telegkönyvvezető, Thomits Velykó, telegkönyvvezető, Schannen Oszkár, telegkönyvvezető, Proksch Mátyás, Halmi, Vujkovics Károly, Hornicsék Gyula, Harlikovits Lajos, Baics Vladimir, kir. törvényszéki irodatiszt, Kádár Gyula irodatiszt, Kovácsy István, irodagazgató.

Nyílt-tér.

A téltől mindig félek.

A gyerekeim olyan gyöngék és érzékenyek! Nyáron csak megvannak, de mihielyt itt az október, köhögnek és minden másnap otthon kell maradni az egyiknek vagy a másiknak, mert meg van hűlve. — De kedvesem, miért nem ad hát a gyerekeknek Fay-féle valódi szodeni ásványvízszilát? Nézz meg az én darabontjaimat — egészségesek, mint a mák, ugy-e? Csak hogy ezek Fay valódi szodeni vizet viszik magukkal az iskolába, Fay valódi szodeni vizet a jégre és sötára. Tegyen egyszer próbát, egy skatulya csak 1 K. 25 fillér és mindenütt kapható.

Vezérképvisel: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Főraktár Budapest: Egger Leó dr. és Egger J., VI., Váci-körút 17., Koohmeister Frigyes utóda, V., Hold-utca 8., Thallmayer és Solts, V., Zrínyi-utca 3., Török József, VI., Király-utca 12.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

Felolvasó szerkesztő: Pap Sándor.
Társzerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

23628. szám. Kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Az ártézi fürdő ártézi kutja földgázának kihasználásával létesítendő világítási és erőátviteli berendezések munkálataira nyilvános zárt versenytárgyalást hirdetek.

Fölhívom pályázni kívánókat, hogy részletes tervekkel, költségvetéssel és építési feltételekkel, továbbá a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénz befizetését igazoló letétjegygyel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1908. évi november hó 16. napjának délelőtti 10 óráig nyújtsák be, amikor az ajánlatokat a tanács nyilvános ülésén felbontom. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A létesítendő munkálatok programja a tvh. mérnöki hivatalnál beszerezhető.

Tájékoztatóul szolgáljon még, hogy a tvh. bizottság a munkálatokra, nevezetesen az ártézi kut megrongált felső csővezetékének helyreállítására a gázometerre, vízmedencére, gázmotorra, dynamora, accumulatorra, elektromotorra és methan vezetékre és mellék munkára 45.000 koronát engedélyezett.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1908. évi szeptember hó 18.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k.,
polgármester.

1-2

1690. szám 1908. tkv.

Árverési hirdetmény.

Almoslinó Jakab ujvidéki lakos végrehajthatónak Oláh Jánosné Varga Julianna temerini lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 380 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi július hó 1-től járó 6% kamatai, 30 kor. 60 fill. perbeli és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 20 kor. 30 fill. és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő a temerini 1814. számú betétben Oláh Jánosné Varga Julianna nevének álló A. I. 1-3 sor. 2899/2. 5153/3. 5154/3 hrsz. jószágtestre 2217 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1908. évi december hó 12. napjának d. e. 10 órája Temerin község házához kitűzetik.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsártnak 10 %-át, azaz 221 koronát 70 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1908. évi szeptember hó 24-én.

Molnár,

kir. törvényszéki bír.

2334. szám,
Kig. 1908.

Árlejtési hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 5244 és 6243/908. sz. határozata folytán a *Hadzsits-Szvetits-utca* rendezéséhez szükséges körülb. 275 köbméter földásási és körülb. 900 méter négyzet burkolási, valamint 125 folyóméter 30/45 cm. szelvényű csatornaépítési munkákra versenytárgyalást hirdetek.

A terv és költségvetés, valamint építési feltételek a tvh. mérnöki hivatalban nézhető meg.

Ajánlatok külön földásási és csatornázási és külön kövezési munkára is tehetőek.

Az ajánlathoz 150 korona bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta csatolandó.

A zárt ajánlatok 1908. évi október hó 8-ik napjának d. e. 10 órájáig az iktatóhivatalban nyújtandók be.

A zárt ajánlatok 1908. évi október hó 30-án d. e. 11 órakor lesznek fölbontva.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1908. évi szeptember hó 30-án.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k.,
polgármester.

A legjobb kutyalepény

Fattinger kutyalepénye,

mely minden enemü tápszerek közül a legjobb alkotórészeket és táperőt birja.
50 kg. 23 kor. — 5 kg. portomentesen 3-20 korona.

Fattinger Puppy-féle bisquit

fiatal kutyák számára
50 kg. 26 kor. — 5 kg. portóm. 3-50 kor.

Prospektust ingyen küld

Fattinger szab. kutyalepény- és baromfi tápszerez gyára W. Neustadt.

250 felüli első díjak.

Fattinger tápszerez állatorvosi ellenőrzés alatt állnak.
19-26

MÁV 25567/908. II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Pályafentartási célokra szolgáló puha és tölgyfa anyagok szállítása iránt.

A máv aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1909. és esetleg a következő 1910. és 1911. évben évenként szükséges 247.18 m³ jegenye, 74.87 m³ luc fenyő deszka, 23.90 m³ szélmetsetlen jeg. fenyő deszka pfr., 214.02 m³ faragott jegenye fenyő 12. o, 84.85 m³ faragott jeg. fenyő hidfa, 94.27 m³ 12 m. felül faragott jeg. fenyő hidfa, 76.38 m³ metszett jeg. fenyő 12. o, 39.65 m³ vágott luc fenyő 12. o, 29600 drb. puhafa kerítési rud, 130.09 m³ vágott puhafa lécz, 289.57 m³ jegenye fenyő palló, 41.00 m³ szélmetsetlen jegenye fenyő palló, 17.64 m³ luc-fenyő palló, 5460 és 8400 fmtr. kerítési rud puhafa, 14 608 m³ puhafa rud, 26.083 m³ puhafa szálfa, 5550 drb. szélmetsetlen, 455.000 drb fedőszindely, 6.620 m³ tölgyfadeszka, 159.033 m³ faragott tölgyfa 4. o, 157.92 m³ far. tölgyfa 7. o, 40.87 m³ faragott tölgyfa 9. o, 6625 drb kerítési slirítési lécz, 4.872 m³ metszett tölgyfa lécz, 1600 drb tölgy kerit. oszlop,

1100 drb tölgy kerit. rud, 4850 drb tölgy kerit. rud, 19.24 m³ tölgy szálfa, 92.89 m³ tölgy. palló szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a máv aradi üzletvezetősége felhívásánál megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is. Az általános feltételek ára 50, a különlegesek pedig 30 fillér darabonként. Az ivenként 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlatok és ivenként 30 fill. bélyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külccimtel: „Ajánlat a 25567/08 számú pályázati hirdetményben kiírt faanyagokra” 1908. október 15-ik napjának déli 12 órájáig a máv aradi üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez beküldendők. Fent irt napon déli 12 órakor a máv aradi üzletvezetősége az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelenlehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908 október 14-ik napjának déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendők.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalannul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett bojtékba helyezett, a kifizető határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1908. szept. 6. Az üzletvezetőség.

Eladó ház.

A Magyar-utca 39. számú ház előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó.

Központi Hitelintézet
részvénytársaság.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornék bizonyult közszénel, oszúnál és meghűléseknél, bedörzsolés-képpen használva

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van osomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

minden más hisztroszert felülmul

Globusz

femfiszlító
kivonat

ALUMINUM
KIVONAT
KIVONAT

hölgye
ujabb
és kid
ban. s
bármif
toalst
női k
áram
hölgy
let min
előged
női ru
kifogá
ve, ké
megren
nagy s

h a s

Szt

Kapha
„KOLU
Budap

Tüd
josok
a lege

S

K

FÖ-
RAKTÁR:
Orvos
utasítá

Villatellkek

Dr. Adamovich és Dr. Slezak urak villáival határosan, a Fruskagora legszebb vidékén, az Irigi országúton, gyönyörű kilátással a városra és erdőre, melyek 15 perc alatt a Kamenicai hajóállomástól az 1909. évtől kezdve közlekedendő társas kocsival elérhetők, jutányosan eladók. Közelebbi felvilágosítással készségesen szolgál

Schwarz József,
Ujvidék, Haffér 12. szám.

Hölgyek figyelmébe.

Van szerencsém Ujvidék és környéke n. t. hölgyeknek szives tudomására hozni, hogy a legújabb modellek után készült legkifinomottabb szabású és kidolgozású női toalettek kaphatók szalonomban. Személyes felügyelet alatt készülnek bármiféle női ruhadarabok, kosztümök, francia toalettek, menyasszonyi kelengyék és modern női konfekció. Nemcsak szabás és kivitel, de araim olcsóságánál fogva is batorokodom a n. ó. hölgy községnek ajánlkozni. Bgy próbakísérlet mindenkit meg fog győzni, hogy eljós megelégedésre készítem a nálam rendel minden n. t. ruhákat. Pontos, kielégítő kiszolgálásról, kifogástalan szabás és kidolgozásról kezeskedve, kérem a n. ó. hölgyközség nagybecsű megrendeléseit és látogatásait. Dícsőre levelek nagy számban állnak rendelkezésére.

Tisztelettel

HITRI KÁROLY,

angol- és francia női toalettkészítő.
Ujvidék, Kossuth Lajos-utca, 23. 1.

FEKTOR

az egyetlen

hashajtó limonáde.

Kellemes ízű, gyors és biztos hatáau.

Szükséges minden háztartásban!

Kapható mindenütt. Üvege 80 fillér.

„KOLUMBUS” vegyészeti gyár részvénytársaság.
Budapest, VIII., József-utca 16-18.

Tüdőbetegek, gyomor, bél, vesebetegségek, közhvényesek megmentője.
a legegészségesebb üdítő asztali ital

A MÁLNÁSI
Sicilia
ARTÉZI GYÓGYVÍZ

KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ-RAKTÁR: BRÁZAY KÁLMÁN
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 37/39.

Orvostanárok véleményei, használati utasítás minden üvegehez van mellékelve

Meghonosított francia

szőlőfajokból szüretelt és gondosabban mint saját honban kezelt borkból összeállítva, természetes, hogy minősége a drága francia pezsgőkkel egyenértékű.

KAPHATÓ:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA**

a zöld apáival mint védjeggyel. Legkevesebb küldemény 12/2 vagy 6/1. avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családiüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcsé.

Legkevesebb küldemény 2 doboz 3.60 korona. A legjobb háziszerek gyomorhaj, gyomorégés, görcs, köhögés, mellhaj, minden belső szerv gyulladására, közhvény, tagzsargatás, mindenféle seb, sovadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal győgszertár: **Thierry A., Pragrada Rohics mellett.**

Raktárak Budapest: **Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Ló dr. és Vörtes L. Lugos, Zombor: Német gyógyszerháza (a Szentháromság) telefon 71.**

21-33.

MÁV 35678. szám 1908. III.

Pályázati hirdetmény.

A MÁV Kishegyes-Bácsfeketehely állomásán lévő buffet bérletére 1908. december 1-től számítandó három évi időtartamra, 1911. november 30-ig leendő bérbeadása iránt ezenel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 kor. bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Kishegyes-Bácsfeketehely állomásán lévő buffet bérbevételeire a 35678. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok 1908. október 15. déli 12 órájáig a MÁV budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, VIII. Kerepesi-ut 3.) nyújtandók be. Bántépénz fejében pedig 100 korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. okt. 14. déli 12 órájáig leteendő. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőssdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

A buffet bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, VIII. Kerepesi-ut 3.) vagy a szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőnek elfogadják. A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak. A MÁV fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott bérre — szabadon választassanak. Tájékozásul meg megjegyezzük, hogy a vendéglős az állomáson lakást nem fog kapni s hogy úgy a buffet asztal felállításáról, mint a vendéglői iparhoz szükséges hatósági engedély megszerzéséről neki magának, saját költségén kell gondoskodnia.

Budapest, 1908. aug. Az üzletvezetőség.

IPAR- ES KERESKEDELMI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ujvidéken, Kossuth Lajos utca 49. szám.

Tisztelettel közöljük, hogy egy előkelő budapesti pénzintézettel létrejött megállapodás folytán, abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy földbirtokokra, szilárd anyagból épült, épülő félben levő vagy építendő ujvidéki házakra jelzálogos bekebelezés mellett tőkét és kamatokat magukban foglaló, félévenként lejáró törlesztési, részletekben (annuitás) visszafizetendő és rendkívül kedvező feltételek mellett folyósítandó

Záloglevél kölcsönöket

engedélyezhetünk — A kölcsönügylet végleges lebonyolításáig esetleg előleget is adunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Uj tűzifa- és szénraktár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy mi (Ujvidéken), az Örmény-utóban (Limán)

tűzifa- és szénraktárt

létesítettünk, melyben állandóan

I. rendű Moldovai bükkfát,

I. Porosz darabos szalonszenet

és Weifert-féle legjobb minőségű barna szenet

raktáron tartunk.

Midőn még batorokodom a t. közönség figyelmét arra felhívni, hogy főtőrekvésünk mindig oda fog irányulni, hogy jó minőség és pontos súly kiszolgálása által a becses vevőközönség bizalmát megnyerjük,

kiváló tisztelettel **SCHULZ és WOLF**

Telefon 171. szám.

fa- és szénkereskedők **UJVIDÉK.**

ŐSZI ÉS TÉLI UJDONSÁGAINK

meglepő nagy választékban raktárra érkeztek.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA divataruháza.

53-100

UJVIDÉKEN, Főtér, „Erzsébet szálloda“ épület

CSAK
BRESSLAUER
női ruha szalonjában

Ujvidék, Duna-utca 22.
készítetnek a legjobb angol
kosztümök, francia
toalették
és
MENYASSZONYI KELENGYÉK
A LEGOLCSÓBB ÁRAKON.

5-10

Gazdasági gépraktár.

Szíves tudomására adom a n. é. gazdasági közönségnek, hogy az eddig *Lichtschein Márton* ujvidéki gépkereskedő által képviselt eredeti Melichár

„Unikum Drill“ és „Kinosem“ vetőgépek, Knotek marokrakó aratógép és eredeti amerikai Johnston marokrakó és kévekötő aratógépek képviselését Szűcs Ödön gépgyárostól átvettem és ezen eredeti gépek kizárólagos képviselését Ujvidék és környéke csak én bírom; így Ujvidék, *Buzatér 10. szám* alatt (volt Wimmer-féle gabona iroda) egy új gazdasági gépiüzletet nyitottam. Becses tudomására adom egyúttal a n. é. gazdasági közönségnek, hogy raktáron folyton nagy készletet tartok 15-16-17-18-19 és 20 soros *vetőgépekből*, továbbá *aratógépek, borprések, szállózuzók, szecska-vágók, dardlók, járgányok, morzsolók, ekék, konkolyók* és minden a gazdasági szakmába vágó gépekből, ugyancsak bel- és külföldi varrógépekből.

A vevő közönség mindezen gépeket nálam jutányos ár és kedvező fizetési feltételek mellett szerezheti be s biztosítom, hogy minden törekvésem oda fog irányulni, hogy legjobban kiszolgáljam és kielégítsem, hogy az által minél messzebbmenő ismeretséget biztosíthassak magamnak. Kérem a n. é. gazdasági közönség szíves pártfogását s maradtam

tisztelettel **FÖLDVÁRI ADOLF**
Szűcs Ödön gazdasági képviselője.

5-8 Ujvidék, *Buzatér 10. szám* alatt.

Szabászati és varróiskolámat
Budapestről Ujvidékre helyeztem át és **havi 5 frtért tanítok szabni és varrni**, tanítványaim saját maguknak készíthetik ruhájukat.

Nógrádi Sándorné,
Thököly Imre-utca 16. szám.

Eredeti stassfurti 18-20
40 %-os KÁLISÓT ÉSKAINITOT, valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

KALMÁR VILMOS
a stassfurti Kálisindikátus vezérképvise-
lője: Budapest, VI. Andrassy-ut 49.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.
Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. **Tefefon 105.**

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilviorlum kereskedés.

Bel- és külföldi borok.	Legfinomabb teák.	Önközött gyümölcs.
Likörök	Jamaika rum	Töltött francia
Zöldség	Tea sütemény	Dimnye
Gyümölcs és hal	Kugler Gerbeaud	Magyar és francia pezsgők
Conservék	Sütemények és bonbonok	Kassai s prágai sodar
Vadak	Mézeskalács	Angol husos szalonna
Hízalt szárnyas	Libamáj	Füstölt lazac
Finom felvágott és hús-	Szárnyas és tengeri rák	Óriás kelet-tengeri hering.
Neműek	Pástétomok.	

Ozsonnák és jourok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk.
Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.
Árúlap ingyen és bérmentve.

Kérem figyelni!
Nem okvetlen szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken
II. Rákóczy Ferencz-út 20. szám alatt

minden óra pontos javítása, (különleges órák, ismétlő, chromometer, chronograf és verőszobák kivételével), csak **90 kr.-ba = (1.80 k.)** kerül, ha a szerkezetnek valamelyik része nem hiányzik.

Egy lánchuzamú óra pontos javítása	75 krajcár.
ébresztő	65
szobóra rugó betevés	55
szobóra fedél felrugó	45
üveg bármily vastag	15
mutató	12
kules	4

As általam javításra elvállalt óráért (törésen kívül) jótállok, hogy t. megbízomnak avval 3 évig baja nem lesz. — Kérem csak egyszer megkísérteni és meg lesz győződve.
Szíves bizalmát kéri
FISCHER M. mű-óras.

Honi gyártmány! **ZIKMUND és TÁRSA** Honi gyártmány!

UJVIDÉKI GÉPGYÁRA ÉS VASÖNTÖDÉJE

ajánlja saját gyártmányu és legjobb szerkezetű:

„Hercules“ szőlő sajtolóit.	Kukorica darálót.	Trieurjeit.
Drill vetőgépeit.	Kukorica morzsolót.	Járgányait.
„Duna“ lánckutait.	Szecska vágót.	Vasekét.

Benzin- és gázmotorok. Szállít teljes téglagyári- és malom berendezéseket.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Képviseítőket keresünk.

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.

